

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

جدول مسابقات ورزشی

رشتهٔ تربیت بدنی

گروه تحصیلی علوم ورزشی

زمینهٔ خدمات

شاخهٔ آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۴۴۷۳

میرزاده، میرسعود	۷۹۶
جدول مسابقات ورزشی/مؤلف : میرسعود میرزاده. – تهران : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های	/۰۲۱۲
درسی ایران، ۱۳۹۱.	ج۹۳۴ م
۱۳۹۱ ص. : مصور. – (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۴۴۷۳)	۸۴
متون درسی رشتهٔ تربیت بدنی گروه تحصیلی علوم ورزشی، زمینهٔ خدمات. برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه‌ریزی و تأییف کتاب‌های درسی رشتهٔ تربیت بدنی دفتر برنامه‌ریزی و تأییف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداش وزارت آموزش و پرورش.	۱۳۹۱
۱. مسابقه‌های ورزشی، جدول‌ها و نمودارها. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تأییف کتاب‌های درسی رشتهٔ تربیت بدنی. ب. عنوان. ج. فروست.	

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیامنگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وبسایت)

این کتاب بر اساس نظرات هنرآموزان رشته تربیت بدنی در شهریورماه سال ۱۳۸۷، زیر نظر
مؤلف و با همکاری اعضای کمیسیون تحصصی رشته مذکور بازنگری و اصلاح شد.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: جدول مسابقات ورزشی - ۴۸۷/۴

مؤلف: میرمسعود میرزاده

اعضای کمیسیون تحصصی: دکتر محمد خبیری، علی شاه‌محمدی، حسین کرم‌نژاد، فریبا حسین‌آبادی، حمیده نظری تاج‌آبادی و
مصطفومه سلطان رضوانفر

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شمیبد موسوی)

تلفن: ۰۹۱۶۱۳۱۱۶۱-۹، ۰۹۲۶۶-۳۳۸۸۳۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۳۳۵۹، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

صفحه‌آرا: صغیری عابدی

طرح جلد: علیرضا رضائی کُر

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخن)

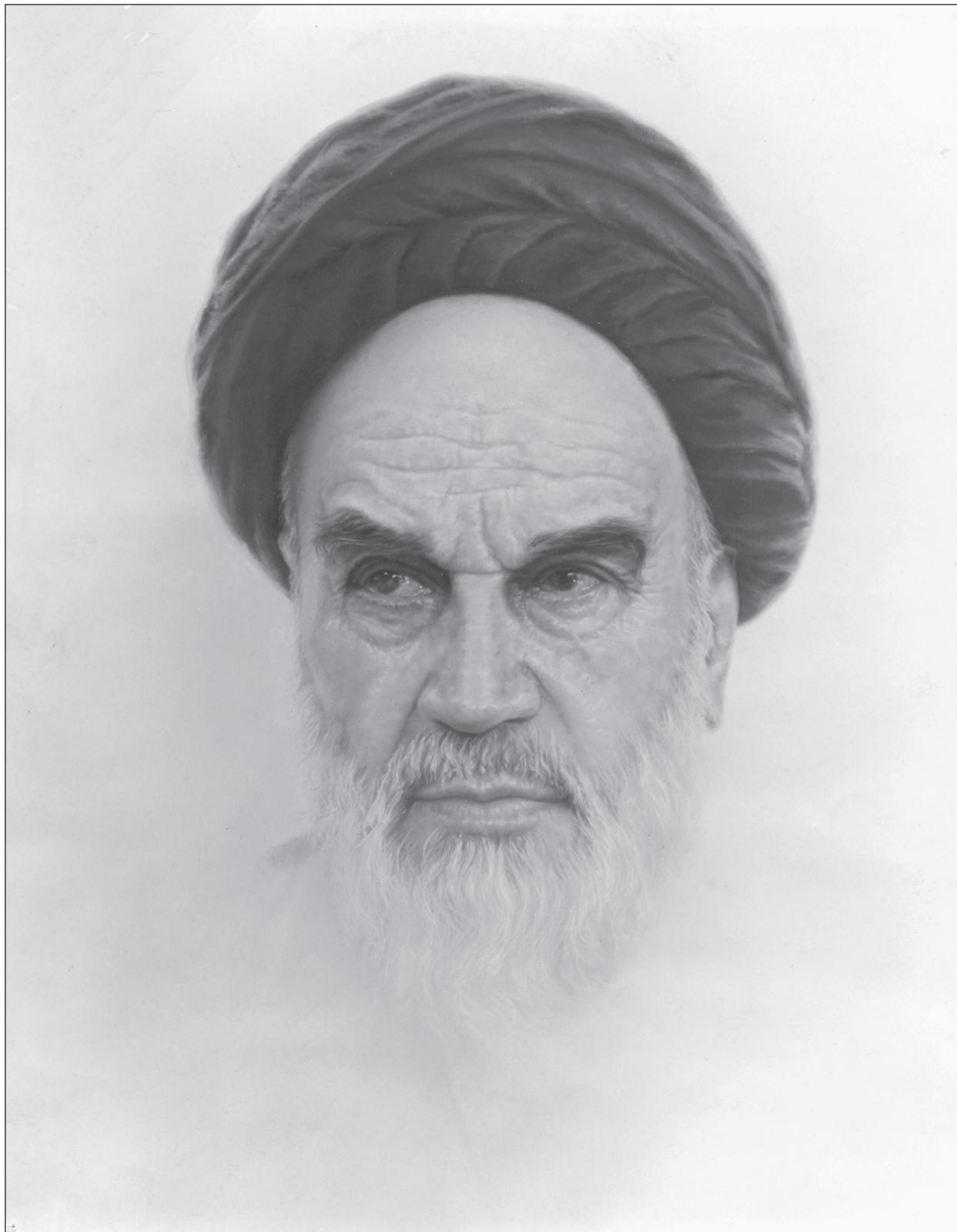
تلفن: ۰۹۱۶۱-۵۱۸۵۸۴۹، ۰۹۱۶۰-۵۱۸۵۸۴۹، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: فارسی

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ یازدهم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

ISBN 964-05-0884-5 ۹۶۴-۰۵-۰۸۸۴

کسانی که اهل خدا هستند ورزش جسمی می‌کنند و ورزش روحی.
امام خمینی (ره)

فهرست

مقدمه

پیش‌گفتار

۱	فصل اول: جدول‌های حذفی
۱	۱-۱ جدول یک حذفی
۲	۱-۱-۱ تعیین تعداد بازی‌ها در جدول یک حذفی
۲	۱-۱-۲ تعداد دور بازی‌ها در جدول یک حذفی
۲	۱-۱-۳ ترسیم جدول یک حذفی
۵	رسم جدول یک حذفی در صورتی که تعداد تیم‌های شرکت‌کننده توان‌های عدد ۲ نباشد
۵	الف - رسم جدول یک حذفی با استفاده از توان پائین‌تر
۹	خودآزمایی برای جدول یک حذفی با استفاده از توان کمتر
۹	ب - رسم جدول یک حذفی با استفاده از توان بالاتر
۱۰	۴-۱ طبقه‌ی تنظیم جدول یک حذفی و تعیین محل استراحت‌ها در آن
۱۳	۱-۱-۵ قرعه‌کشی و تنظیم جدول یک حذفی
۱۴	۱-۱-۶ اولویت‌بندی شرکت‌کنندگان در جدول‌های یک حذفی (سیدگذاری)
۱۸	ج - روش سوم ترسیم جدول‌های یک حذفی
۱۹	۷-۱-۱ جدول شماره‌ی ۱ - مزیت‌ها و عیوب‌ها برای جدول‌های یک حذفی
۲۰	۲-۱ جدول دو حذفی
۲۰	۱-۲-۱ تعیین تعداد بازی‌ها در جدول دو حذفی
۲۰	۲-۲-۱ رسم جدول دو حذفی
۲۰	۱-۲-۳ رسم جدول دو حذفی چپ و راست (افقی)
۲۱	۱-۲-۴ نکات قابل توجه در ترسیم جدول‌های دو حذفی
۲۸	تمرین برای جدول دو حذفی از نوع افقی
۲۸	۱-۲-۵ رسم جدول دو حذفی بالا و پائین (عمودی)
۲۲	۶-۱-۲-۱ جدول شماره‌ی ۲ - مزیت‌ها و عیوب‌ها برای جدول‌های دو حذفی
۲۳	خودآزمایی

۳۴	فصل دوم: جدول‌های دوره‌ای
۳۴	۲-۱ تعریف جدول دوره‌ای
۳۴	۲-۱-۱ جدول دوره‌ای (روش قدیم)
۳۶	۲-۱-۲ تعیین تعداد بازی‌ها در جدول دوره‌ای
۴۱	۲-۱-۳ جدول دوره‌ای (روش جدید)
۴۶	۲-۱-۴ طریقه‌ی ثبت نتیجه‌های بازی‌ها
۴۶	۲-۱-۵ طریقه‌ی ثبت امتیازات
۴۷	۲-۱-۶ جدول شماره‌ی ۳-مزیت‌ها و عیب‌ها برای جدول‌های دوره‌ای
۴۸	خودآزمایی
۴۹	فصل سوم: جدول‌های ویژه
۴۹	۳-۱ جدول آسیابی
۵۳	۳-۲ جدول مقام سوم مشترک
۵۸	۳-۳ جدول حذفی جبرانی
۶۰	۳-۳-۴ جدول شماره‌ی ۴-مزیت‌ها و عیب‌های جدول حذفی جبرانی
۶۱	خودآزمایی
۶۲	فصل چهارم: جدول‌های ترکیبی
۶۲	۴-۱ تعریف جدول ترکیبی
۶۲	۴-۱-۱ جدول دوره‌ای با روش ضربدری
۶۴	۴-۱-۲ جدول دوره‌ای با روش مستقیم یا جدول رده‌بندی مستقیم
۶۵	۴-۱-۳ جدول دوره‌ای با روش‌های زیگزاگ و ضربدری
۶۷	۴-۲ جدول المپیک
۶۸	۴-۳ جدول دوره‌ای - حذفی
۶۸	۴-۳-۱ جدول دوره‌ای - حذفی نوع اول
۷۰	۴-۳-۲ جدول دوره‌ای - آسیابی
۷۲	۴-۴ جدول حذفی - دوره‌ای
۷۳	۴-۵ جدول فیزو
۷۵	۴-۶ جدول جام جهانی
۷۵	۴-۶-۱ نحوه‌ی قرعه‌کشی و چیدمان در گروه‌های هشت‌گانه
۷۵	۴-۶-۲ نحوه‌ی برگزاری مسابقات جام جهانی
۷۹	خودآزمایی
۸۰	ضمیمه‌ها
۸۴	فهرست منابع

مقدمه

تمامی علومی که در تربیت بدنی و ورزش به کار می‌روند در جهت رشد قابلیت‌ها و توانمندی‌های ورزشکاران برای اجرای بهتر آنان است، تا توانند با حداکثر آمادگی در مسابقات ورزشی شرکت نمایند.

هر مسابقه‌ای اهمیت ویژه خود را دارد. از مسابقات بازی‌های المپیک که بالاترین سطح مسابقات در رشته‌های مختلف ورزشی است تا پائین‌ترین سطح آن که می‌تواند مسابقه بین دانش‌آموzan یک کلاس دبیرستانی باشد.

برای برگزاری هر دوره از مسابقات ورزشی در هر رشته‌ای، نیازهای فراوانی وجود دارد، که از حوصله‌ی این مقدمه بیرون است. ولی یکی از اصلی‌ترین این نیازها پاسخ به این سؤال است که شرکت کنندگان در یک دوره از مسابقات ورزشی به چه ترتیبی و طبق کدام قاعده در مقابل یکدیگر قرار می‌گیرند و به اصطلاح با هم مسابقه می‌دهند؟

برگزارکنندگان مسابقات ورزشی، با بررسی و شناخت شرایط، امکانات و تجهیزات، زمان موجود و نیروی انسانی مخصوص به برنامه‌ریزی می‌پردازن. برای این کار از جدول‌های مسابقات ورزشی بهره می‌گیرند. مناسب با مواردی که در بالا یادآوری شد، یعنی زمان، امکانات مالی و تجهیزات موجود، تعداد شرکت کنندگان و ... یکی از انواع جدول‌های مسابقات ورزشی را انتخاب می‌کنند، و با توجه به تعداد بازی‌های جدول و دیگر شرایط، تقویم بازی‌ها را اعلام می‌نمایند. شما داشت آموzan عزیز رشته‌ی تحصیلی تربیت بدنی و علوم ورزشی به عنوان برنامه‌ریزان، مجریان و برگزارکنندگان آینده‌ی مسابقات ورزشی در سطوح مختلف، نیاز به شناخت و آموzan این جدول‌ها دارید تا در هنگام ضرورت و زمان برگزاری مسابقات متفاوت ورزشی بتوانید با انتخاب نوع مناسب جدول و ترسیم صحیح و دقیق آن، بهترین طراحی و برنامه‌ریزی را برای برگزاری مسابقات خود داشته باشید.

در کتاب حاضر سعی شده است ضمن آشنایی شما با انواعی از جدول‌های مسابقات ورزشی در انتخاب مناسب و ترسیم دقیق آن‌ها توانمند شوید. یادآوری می‌شود که همکاران محترم در امر تدریس و انتقال مفاهیم کتاب، نقش اصلی را دارند. از همکاری آقایان پورسلطانی و اردستانی که مجدهانه در اصلاح کتاب اینجانب را یاری نمودند، صمیمانه تشکر می‌نماید.

در بیان، برای کلیه‌ی مدرسان محترم آرزوی موفقیت می‌نماید و ضمن تشکر سیار از همکاری و همراهیشان، تقاضا دارد کاستی‌ها و نارسایی‌های مربوطه را با ارائه نظرات تکمیلی و اصلاحی خود کاهش دهند و مؤلف را در ارتقای هرچه بیشتر سطح کیفی کتاب در چاپ‌های بعدی یاری نمایند.

پیش‌گفتار

قبل از برگزاری هر دوره از مسابقات ورزشی دست‌اندرکاران و برگزارکنندگان آن مسابقات نیاز به شناخت عوامل متعددی دارند تا بتوانند با درنظرگرفتن کلیه شرایط موجود، به انتخاب بهترین جدول مناسب با آن مسابقات اقدام نمایند. بنابراین شناخت معیارها برای تصمیم‌گیری در مورد انتخاب نوع جدول اهمیت ویژه‌ای دارد.

مدیر فنی هر مسابقه ورزشی، برای این که بتواند جدول مسابقات خود را انتخاب کند، باید از شرایط و امکانات موجود شناخت کافی داشته باشد (که آن‌ها را نیازهای انتخاب جدول می‌نامیم) تا برآن مبنای جهت برنامه‌ریزی و تعیین نوع جدول اقدام نماید.

نیازهای انتخاب جدول کدام‌اند؟

۱- هدف برگزاری مسابقات

هدف برگزاری مسابقات یکی از اصلی‌ترین نیازها برای انتخاب نوع جدول مسابقات است و می‌تواند شامل موارد زیر باشد :

- الف - تعیین قهرمان در کوتاه‌ترین زمان
- ب - انتخاب بازی‌کنان (گاهی برگزاری مسابقات به جهت انتخاب بازیکن است.)
- ج - بزرگ داشت فرد یا یک روز خاص
- د - تعیین قهرمان واقعی
- ه - ترویج، توسعه و گسترش ورزش یا رشته‌ی خاص ورزشی

۲- شرکت کنندگان

شرایط شرکت کنندگان در مسابقات ورزشی می‌تواند در انتخاب نوع جدول مؤثر باشد.

- الف - سن شرکت کنندگان
- ب - سطح مهارتی و قابلیت‌های ورزشکاران شرکت کننده
- ج - تعداد شرکت کنندگان (تیم‌ها و نفرات ورزشکار)

۳- سطح مسابقات

سطح مسابقات ورزشی می‌تواند ما را در انتخاب نوع جدول کمک کند.

- الف - کلاسی
- ب - آموزشگاهی (منطقه، شهرستان، استان، کشور)
- ج - باشگاهی (شهرستان، استان، کشور)
- د - ملی
- ه - جهانی
- و - بازی‌های قاره‌ای، بازی‌های المپیک

۴- بودجه‌ی برگزاری مسابقات

بودجه‌ای که برای برگزاری مسابقات مشخص می‌گردد می‌تواند تأثیر مستقیم در نوع جدول و تعداد بازی‌ها داشته باشد. این بودجه به شکل‌های زیر مشخص می‌شود.

الف - رسمی (مصوب)

ب - غیررسمی (از طریق کمک نهادها، سازمان‌ها و کمک‌های مردمی)

ج - خود شرکت کنندگان

۵ - زمان

الف - زمان تعیین شده برای برگزاری مسابقات (محدودیت‌های زمانی)

ب - فصل برگزاری مسابقات

ج - وضعیت آب و هوایی محل برگزاری

۶ - مکان برگزاری مسابقات

الف - سالن سرپوشیده یا فضای باز

ب - دوری و نزدیکی محل مسابقات نسبت به محل اسکان یا خوابگاه ورزشکاران

ج - استاندارد بودن مکان‌های ورزشی

د - علاقه مردم ساکن در محل برگزاری مسابقات نسبت به آن رشته ورزشی

۷ - امکانات و تجهیزات

امکانات و تجهیزات موجود در محل برگزاری مسابقات تأثیر به سزاگی در انتخاب نوع جدول دارد.

الف - تعداد سالن‌های موجود مربوط به آن رشته ورزشی، یا زمین‌های روباز، با توجه به رشته ورزشی مربوطه به عنوان مثال؛ اگر برگزاری مسابقات به رشته ورزشی پینگ‌پنگ مربوط باشد تعداد سالن‌ها و یا تعداد میزهای پینگ‌پنگ می‌تواند در انتخاب جدول تأثیرگذار باشد.

۸ - نیروی انسانی متخصص

نیروی انسانی متخصص در انتخاب جدول بازی‌ها مانند دیگر نیازهای مسابقات ورزشی می‌تواند در تعیین نوع جدول مسابقات اهمیت داشته باشد.

الف - تعداد داوران از جهت کمیت و کیفیت کار

ب - تعداد افراد فنی برگزار کننده

با توجه به مطالب بیان شده، مدیران فنی با استفاده از داده‌ها و اطلاعات دریافت شده و بررسی دقیق و عمیق هر یک و اولویت‌بندی شرایط و امکانات نوع جدول را انتخاب و ترسیم می‌کنند و در پایان به قرعه‌کشی می‌پردازند.

هدف کلی

آشنایی دانش‌آموزان با انواع جدول‌های مسابقات ورزشی و نحوه ترسیم آن‌ها.